

KURIER LITEWSKI

w WILNIE dnia 4. Marca V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 21 lutego
 Oświadczenie. Obrażony sprawiedliwie gwałtownością przez Anglików dokonaną na Królu Duńskim Imperator Jmć całej Rossyi, zawsze wierny prawdom swoim i nieodmiennie troskliwy o dobro własnego państwa; iak tylko uwiadomiony został o tém zdarzeniu, ostrzegł natychmiast Króla W. Brytańni, iż cierpliwie nie zniesie wszelkich krzywd bezprzykładnych, które uczyniono Monarsze dawnemu Rossyi zprzymierzeńcowi, związkim pokrewieństwa i przyjaźni z nim połączonego. O tém postanowieniu swoim J. J. Mość donosił Królowi Szwedzkiemu przez notę podaną jego posłowi d. 24 września r. 1807. W traktacie zawartym r. 1780 między Imperatorową Katarzyną 2, i zmarłym Królem Gustawem 3, w drugim zawartym r. 1800 między Imperatorem Pawłem 1 a Królem Szwedzkim dziś panującym, umówiony był wzajemny i istotny obowiązek utrzymywać Bałtyckie morze, ile zamknięte, w udzieleności wolne od wszelkich kroków nieprzyjaznych, i bronić onego brzegi od każdego ucisku i gwałtu, na ten koniec używając podobnych środków. Imperator Jmć mocą tych umów znał nie tylko prawo swoje ale też obowiązek żądania wyraźnie, ażeby iemu Szwecya przeciw Anglikom pomoc dawała. Król Szwedzki nie zrzekał się powinności w górze dowiedzionej, lecz wymawiał się od spólnego dokazywania, póki armie Francuzkie nie oddalą się od brzegów morza Bałtyckiego, a porty Niemieckie handlowi Angielskiemu nie zostaną otwarte. Rzecz była o to, żeby ukarać gwałt przez ów naród wykonany, obrażający Europę. J. J. Mość na mocy traktatów żądał przyłożenia się Króla Szwedzkiego; odpowiadając na odezwę ten Monarcha pragnie odwlec wykonanie traktatów do innego czasu, a teraz przykłada usilnego starania, żeby otworzył handel Anglikom do wszystkich portów Niemieckich; słowem żeby uczynił przysługę temu Mocarstwu, przeciw któremu żądana jest pomoc jego. Zatem nie podobno znaleźć pewniejszych dowodów przywiązania Króla Szwedzkiego do W. Brytańni, nad owe które sam w odpowiedzi swojej wyiawił. Imperator Jmć w powtórney nocy d. 16 listopada zwróciwszy uwagę Króla na zerwanie pokoiu między Rosyją i Anglią, znowu żądał jego pomocy. Ta nota przez dwa miesiące bez odpowiedzi została, naostatek d. 9 stycznia podano Ministrom Rosyjskim odpowiedź, której osnowa ta sama była iak pierwszej. J. J. Mość nie żałuje umiarkowania swego, owszem widzi z ukontentowaniem że były użyte dotąd wszelkie środki nayprzychylniejsze, w iedyney chęci zklonienia Kró-

la Szwedzkiego do zasad naydogodniejszych państwu jego. Lecz dla dobra swojego ludu, dla bezpieczeństwa własney Monarchii, które jest pierwszém prawem, Imperator Jmć Rosyjski za obowiązek poczytuje nie zostawić dłużej w wątpliwości, że Król Szwedzki jest obowiązany koniecznie dawać pomoc Rossyi i Danii przeciw Anglikom. Odebrawszy wiadomość że dwór Londyński chcąc postrachem Danią nakłonić do swoich zamiarów, groził iey, że Król Szwedzki wojska swoje do Selandyi wprowadzi, z dodatkiem iż w nadgodę tej uczynności mieć będzie dozwolone zagarnienie Norwegii; ostrzeżony że Król Szwedzki zostawiając Imperatora Jmci tak długo bez odpowiedzi, tegoż czasu tajemnie z Anglią traktował w Londynie o przymierze; Imperator Jmć osądził: że dobro państwa Rosyjskiego byłoby naruszone, gdyby przy następującej wojnie między niemi i Anglią, dozwolono Królowi Szwedzkiemu pod pozorem obojętności zbroynę, przez czas jeszcze nieiaki ukrywać prawdziwe uczucie wiadomego i rzetelnego przywiązania do W. Brytańni. J. J. Mość nie może w niepewności zostawić Szwecyi względem Rossyi, a zatem nie powinien iey dozwolnić obojętności.

Gdy już zamiary Króla Szwedzkiego są odkryte, Imperatorowi Jmci pozostaje użyć nie mieszkać środków iakie dała iemu Opatrzność na ten koniec szczególniej, ażeby mógł zachować bezpieczeństwo państw swoich; o czém J. J. Mość uwiadamia Króla Szwedzkiego i całą Europę. Tym sposobem czyniąc zadość obowiązkowi który wkłada na niego dobro Monarchii, Imperator Jmć gotów jest obrócić teraz obrane środki w prostą ostrożność, jeżeli Król Szwedzki zechce nie przewlekać czasu łączenia się z Rosyją i Danią, dla zamknięcia Bałtyckiego morza Anglikom, dopóki pokoy na morzu nie nastąpi. J. J. Mość z nayrzetelniejszém uczuciem przyjaźni wzywa jeszcze raz ostatni tego Monarchę blizkim pokrewieństwa węzłem z sobą połączonego, ażeby nie zwlekał dopełnić obowiązek traktatem przyięty, i przystąpił do układu, który państwu północnym jest nayprzychylniejszy; bo iaką korzyść odnieśli Szwedzi od tego czasu, kiedy ich Monarcha zprzymierzył się z Anglikami? Imperator Jmć z nayżywszym żalem widzieć będzie zerwany pokoy między Rosyją i Szwecyą; od Króla Szwedzkiego zależy jeszcze zklonąć się, lecz prędko i bez żadney przewłoki, do przyięcia środków, któreby zachowały między dwoma państwami ściśle przymierze i porozumienie się doskonałe. D. 10 lutego r. 1808.

Półkownik Pieczerski został Szefem 15 półku
 (1)

strzelców. Komendantem Kamczatskiego muszkietyerów Półkownik Meszczeriaków; Bielozierskiego muszkietyerów Major Alexiejew; Chersońskiego garnizonowego Podpółkownik Mirbach. Leibgwardyi Siemienowskiej Kapitan Durasow Policmeystrem w Moskwie. Szef 15 półku strzelców Półkownik Gołowaczew uwalnia się od służby z rangą GM. mundurem, i pensją półowy gaży. Stanu konsyliarz Andrzejewski został Wice Gubernatorem Grodzieńskim. W nadgródę pilnego dozoru nad szpitalami wojskowemi w Litwie Doktorowie Tifenbach, Bek, Grin, Stuart zostają kolleskiemi; Bernard, Bode, Berendt, Siechert, Bitner, Szymkiewicz, Heiman, Lincner konsyliarzami nadwornemi; Klimkiewicz, Anders Asessorami kolleskiemi; Berens, Neiman, Woinicz konsyliarzami tytularnemi. Prowizor Bekker Gubernskim sekretarzem. S. Petersburgski Gubernator cywilny Pasewiew uwalnia się od służby; miejsce zastąpi tajny konsyliarz Bakunin. Tajny konsyliarz Senator Neledziński Melecki uwalnia się od obowiązku. Grodzieńskiemu Gubernatorowi cywilnemu Łańskiemu dano w 12 letnią dzierżawę bez kwarty starostwo Kiwilskie, folwark Klikole, i starostwo Kiegrowskie; dopóki zaś nie upłynie czas terazniejszym possessorom, odbierać będzie po 1500 rubli ze skarbu.

R I G A d. 25 lutego. Odebraliśmy z Borgo miasta w Szwedzkiej Finlandyi leżącego wiadomość następującą. D. 9. rano General infanteryi Buxhewden na czele wojsk Rossyjskich przeszedł rzekę Kymene rozgraniczając państwo Rossyjskie od Szwedzkiego, i wgląd Finlandyi pośpieszył tak dalece, iż w przeciągu dni 4 uszedł wiorst 70, chociaż mrozy od 13 gradusów postąpiły do 21, głębokie śniegi, lody, kamienie, i skały drogę poźnily; słowem naprzód pokonać musiał żołnierz dzikie przyrodzenie, niżeli uyrzał nieprzyjaciół. D. 9 Rossyanie szli naprzód wiorst 20 do granic Szwedzkich, przebywszy rzekę Kymene tyleż ubiegli w kraju Finlandzkim. Armia ciągnęła wiele kolumnami, z Nyslot, Rotsda, Memela, Jerwikoski do Aborfors; tu szanice Szwedzkie dobyto szturmem, w których znalazło się dział 4. Szwedzi ustępowali do Lowisa; uchodzących ścigając straż przednia 15 wiorst ciągle walczyła. Gdy zbliżyło się wojsko do wspomnianego miasta, Magistrat spotkał Graffa Buxhewden, i oddawszy zwykłym obrządkiem klucze zaprosił do murów, gdzie lud powietrze napelnił radośnemi okrzykami; karność i porządek zachował nie naruszenie zwycięzca.

D. 10 spoczywano; trzeba jednak było pracować w batteryach do szturmowania zamku Schwartholm. D. 11 widząc nadchodzących Rossyanów Szwedzi opuszczają Frosby; nazajutrz ich atakowano oszańcowanych między tém miejscem i Verhack; tu wiele krwi przelały obie strony; nakoniec G. Buxhewden kazał szanice obeysć z boków; pierzchneli Szwedzi z wielką stratą, w niewolę zabrał zwycięzca Podpółkownika, 2 Oficyerów, cokolwiek żołnierzy z regimentu strzelców pieszych Nordkioping; reszta do Borgo uszła z po-

spiechem. Rossyanie pod miasto przyciągnowier natychmiast zajmują przedmieścia, same lody marsz ułatwiały. Szwedzi bronić się nie śmieli ruszyli do Helsingfors nasze zaś wojska bez odporu wkroczyły do Borgo, spotykane od ludu i duchowienstwa; na którego czele był Finlandzki Biskup kawaler orderu gwiazdy północney. Graf Buxhewden wyciągnął linie od Nyslot do Friedericksham, od Borgo do Tawasthus; d. 14 na spoczynek był przeznaczony; d. 15 armia ruszyć miała do Helsingfors.

W I E D E N d. 24 lutego. GL. Mecbery jest przydany za pomocnika G. Alvinzy komenderującemu na granicach Bannatskich. GL. X. Lotaryński otrzymał rangę G. kawaleryi. GL. zostali Mondet, Nimptsch, Gorup, Grunne, Loewenberg, Klein. GM. Hertelendi, Geringer Blum, Laurencin, Hager, Ettingshausen, Szoreny. GM. Festenberg, Walthor, Egberman uwolnieni z rangą GL. i pensją. Umarli GL. Graf Auersperg, GM. Martini, Dedowich, nakoniec G. artylleryi Graf Starray, któremu przypisano w znaczney części niepomysłne powodzenie kampanii Szwabskiej i Bawarskiej r. 1800, gdy służąc pod G. Kray, dawał armiom Austriackim zły przykład nieposłuszeństwa najwyższemu wodzowi.

W wojskach naszych wielorakie są obróty; półkom niektórym kazano zciągać do granic Bośni i Serwii, drugim do Transylwanii; najwyższą komendę nad wszystkiemi przyjął miał Graf Bellegarde; lecz wkrótce żołnierz na miejsca wyznaczone ciągnący odebrał rozkaz w stanowiskach swoich zostać. Na granicach Dalmacyi i Albanii panuje spokojność zupełna, iakoteż w drugich prowincyach państwa Ottomańskiego, iakiey dawnio nie znali mieszkańce. W samym Egipcie tylko trwają domowe rozruchy; nieiaki urzędnik w Cairze bunt podniosłszy zamknął się w domu własnym, który w twierdzę przemienił tak warówną, że Gubernator dobyć iey nie mogąc przez czas długi, nakoniec musiał sam pokonany zamknąć się w cytadelli. Albańczykowie nieukontentowani nowe coraz pretensye do rządu ścielą. Porta usiłuje teraz naybardziej długie spory z Mameluków Beiami przez ugodę skończyć. Ostatnie wylew Nilu rzeki był mały nad zwyczaj, i niewielki urodzaj obiecuje Egipcjom. Z drugiej strony słychać iż Anglicy pozabierali wiele wysp Archipelagu Greckiego; flotta ich krążąc w bliskości Dardanellów przeszkadza dowozić żywność do Constantinopola. Wspomniane wyspy za dobrowolnem zgodzeniem się Porty są wzięte, czyli też poddały się przez niemożność dania odporu, i niedostatek Tureckich załóg dawno z tamąd wyciągnionych, czas odkrycie; to pewna że Lord Collingwood krążąc po morzu śródziemnem dwoma dywizjami, gotuje się iak rozumiemy do szturmowania ważney wyspy Candy.

Basza Bośni przeniesiony jest na komendę do Salonichi, miejsce iego zastąpił Ibrahim bey. W. D. 20 stycznia był pożar w Constantinopolu, całe przedmieście Galata w perzynę poszło, prócz domów które niegdy Genuńczyko

wie zbudowali. Jeńców Tureckich, których za rozkazem Imperatora Jmci Rossyjskiego z portów Tauryjskich odsyłać zaczęto, ma być 17 t.

Angielski poseł Adair opuściwszy stolicę naszą udał się do Gratz, gdzie ma zostać dopóki nie odbierze ostatecznych rozkazów z Londynu; ten mąż przyjaciel zaufany Foxa że nie utrzymał pokoju, zapewne uczynić tego sam nie mógł związany wyższym rozkazem. Pisma Paryżkie dziś głośno oddają sprawiedliwość administracyi Pitta i Foxa, dowodząc obszernie, że teraz Brytannia W. im podobnych nie ma w radzie Króla swego. Tymczasem rząd nasz uwiadomił handlujących, że odtąd wszelki związek i komunikacya z Anglikami są zabronione. Miasto Trieste przez deputatów przysłało Cesarzowej w podarunku 100 t. zł. ryń. Do tego portu zawinęła niedawno eskadra Rossyjska z Jońskich wysp przybyła, gdzie krótko zpczowszy udała się do Wenecyi; złożona z kilku okrętów liniowych, wielu fregat, korwet i statków przewozowych.

Twierdzę Braunau naprawić i powiększyć kazono, nad czem pilnie pracują Inżynierowie przez Arcy X. Jana wybrani. Chciano zakładać nową twierdzę w kraju Saltzburgskim, były gotowe projekta na zbudowanie 3 innych w Austrii wyższej i Carinthii; lecz do tego nie przyjdzie podobno przez wzgląd na stan wyniszczonego skarbu publicznego. Pod Braunau odprawił się pojedynek; Baron Duben Minister Szwedzki u dworu naszego miał urazę do GŁ. wojsk Bawarskich Wrede, i wyzwiał go jeszcze przed 2 laty; wojna r. 1805 zaczęta przeszkodziła zeyściu się tych przeciwników; nakoniec staneli nad rzeką Inn d. 13 z Sekundantami; Szwedzki Minister miał Półkownika Angielskiego Burke, G Bawarski GM. Rechberg; po dwakroć ognia dali obydwu bez żadney szkody prawie nawzajem; nie zbywało na dalszey ochocie; lecz przyjaciele uznali że na tém przestać należy; przeto pojednani odeszli z boiowiska. Słychać że Magnaci i wszystkie stany Węgierskiego Królestwa proszą Cesarza żeby na wiosnę zwołał seym nowy, na którym rozstrząsać chcieli i dokonać projekta nie dojrzałego na przeszłym; lecz podobno dwór uskutecznienie tej prozby dalszemu czasowi zostawić postanowił.

NEAPOL d. 1 lutego. Król Józef przedsięwzięcie wkrótce podróż nową do Calabryi południowej; tamże pośpieszać kazano wielu regimentom i liczney artylleryi; Francuzcy Inżynierowie chcą doświadczyć, iezeli rzeczywiście trudne i niepodobne jest bombardowanie zamku Scylla, iak twierdzili Anglicy i Sycyliiacykowie. Tenże Król iedney z ulic miasta w którym narodził się sławny Poeta Tasso nadał imię iego, i naprzeciw domu gdzie niegdy mieszkał, wystawi monument wspaniały; wszystkie zaś rękopisma nieśmiertelnego męża, iakoteż dzieła iego drukowane gdziekolwiek od kilku wieków, złoży w tymże domu pod strażą naybliższego krwiu z rodziny Tasso. Spodziewamy się za lat kilka widzieć odkryte zupełnie całe miasto Pompei od lat 1700 w popiołach zagrzebane; rząd wiele robotnika do tej pra-

cy użyć postanowił. Zawoioławszy Królestwo r. 1798 G. Championnet odkrył domy niektóre, i znalazł szacowne zabytki starożytności; lecz gdy upadła wkrótce RPta Parthenopeyska; robotę zawieszono. Zawczora mieliśmy okropny przypadek w stolicy naszej; część pałacu w którym mieszka Minister Salicetti nagle wyleciała na powietrze; ten Administrator biegnąc na ratunek córce swoiey Xiężnie Lavella został raniony; nie docieczono ieszcze przyczyny nieszczęścia; mieszkający na dole Aptekarz do więzienia wzięty; nie zbywa na dowodach że ten człowiek uniesiony zemstą z pobudek szczególnych zebrał wpo-kojach swoich prochy i zapalił.

W tej chwili wiadomość odbieramy, że Francuzka eskadra pod Admiralem Lallemant do Toulonu zawinęła; Hiszpańskie zaś eskadry w Cadix i Carthagenie uzbroione wyszły na morze. G. Miollis Gubernator Liworny dywizyą wojsk Francuzkich z Etruryi wprowadził do państwa Kościelnego.

PARYŻ d. 16 lutego. Posłane są do Hannoveru rozkazy, ażeby warowną twierdzę Hameln od r. 1803 do 1805 tak pilnie opatrzoną przez Marszałka Bernadotte rychley zburzoną, do której roboty komendant dzisiejszy po kilka t. wieśniaków używa nawet w porze zimowej. Elektorat powinien armii Francuzkiej dostarczyć 1300 koni; podobne zalecenie odebrał w Berlinie Marszałek Victor, ażeby iazdę naybardziej opatrzył; utrzymać się albowiem i coraz więcej podobieństwa nabiera do prawdy pogłoska o nastąpić mającey wyprawie do Indyi na wiosnę.

Nowo utworzony wyrokiem Senatu pierwszym równy w narodzie urząd Cenerał Gubernatora departamentów Francuzkich Piemontu i Liguryi oddał Napoleon X. Rzymskiemu Borghese, który zaślubił siostrę iego po G. Leclerc wdowę, i przysięgę wierności od niego sam przyjął. Nie wiadomo ieszcze, które powiaty i kiedy od Lombardyi odrywane przyłączą do pomienionych krajów, dając w zamianę Królestwu Włoskiemu Etruryą. La Rochefoucault wyznaczony jest posłem do Hollandyi. Słychać że podróż Imperator Napoleon przedsięwzięcie do Hiszpanii na początku kwietnia. Niedawno Delambre i Cuvier imieniem Instytutu sprawę dawali panującemu o postępie nauk Matematycznych i Fizycznych od r. 1789 do r. 1808. Dziś podobną sprawę dał temu Chenier o naukach politycznych i moralnych.

Coraz więcej Generałów i wyższych Officerów powracających z Niemiec pośpiesza do armii G Junot i Marszałka Moncey. Niektórzy z nich iakoto Oudinot, La Riboissere, Becker otrzymali pozwolenie przyięcia orderu ofiarowanego im od Króla Saskiego. D. 12 opuścił Paryż poseł Perski Jussuf Bey powracający do oycyzny; wyleżdżającemu Imperator między wielo upominkami darował niemato sztuk rozmaitey broni z fabryk Wersalskich. Okręt Duński z Indyi wschodney powracający zawinął do Brestu i doniósł, że blisko wysp zielonego przygórka zpotkał eskadrę Francuzką, która niedawno z Rochefort wy-

biegła; tym sposobem Lallemant nie wszedł na morze śródziemne i do Toulonu, iak niesie pogłoska. Według doniesień przysłanych z Cadix rzecz zdaie się nie wątpliwa, iż Anglicy zamysłaią szturmować twierdzę Ceuta; trzeba rozumieć, że Hiszpani o tém przestrzeżeni opatrzą się wczesnie we wszystko, a w oblężeniu dadzą odpor nieprzyjacielowi.

MADRID d. 30 stycznia. Z Liabony wiadomość odbieramy, że ta stolica nakoniec oczyszczoną została z niesłychanego mnóstwa żebraków zdrowych i silnych, którzy od czasu dawnego napełniali wszystkie rynki i ulice, znajdując w skłonném do miłosierdzia sercu Portugalskich obywatelów sposób wyżywienia się najłatwiejszy; mianowicie klasztory bogate płci oboiej we zwyczaju miały znaczną liczbę tego ubóstwa rozdawaniem codzienném potraw i jałmużny utrzymywać. G. Junot przyłożył usilnego starania, żeby słabszych umieścić w szpitalach, zdrowszych do pracowania przywiódł w domach roboczych, które na ten koniec oporzadzono.

We wszystkich portach Monarchii Hiszpańskiej ogłosić kazał Generalissimus W. Admiral X. Pokoiu, że gdy Napoleon Imperator zabronił z Francuzkich portów puszczac na morze okręta Duńskie, Hollenderskie, Hiszpańskie, ażeby snadź Anglikom w zdobycz nie poszły; podobnym sposobem Król Katolicki zabrania odtąd z portów swoich oddalać się statkom Francuzkim, Duńskim, Hollenderskim, innych narodów z dwóma Monarchiami przeciw Anglikom zprzymierzonych z równey pobudki. G. Dupont z drugą armią Francuzką znajduje się teraz w Valladolid, gdzie w głównej kwaterze sam i drudzy wodzowie dają mieszkańcom częste biesiady; to samo czyni Marszałek Moncey stojący w Vittoria; te dwa korpusy spoczywają na miejscu od niemałego czasu, i niewiadomo do Portugallii pójdą, do Gibraltaru, na miejscu zostaną, czyliż powrócą do oyczyny. Korpus G. Dupont składa się z 3, 4, i 5 legionów uformowanych we Francyi podczas wojny Pruskiej z młodzieży, która do konskrypcyi r. 1808 należeć miała; sam tylko regiment Szwajcarski i wydział artylleryi gwardyiskiej mają nieco starego żołnierza. Francuzcy wodzowie karność utrzymują, co wiele pomaga do zachowania przyjaźni między dwóma narodami; rozrzucona pogłoska że sam Imperator Napoleon ma wkrótce pokazać się nad brzegami rzek Tagu i Ebro, zrodziła w obywatelach Hiszpańskich niewypowiedzianą chęć widzenia tego Monarchy.

COPENHAGA d. 20 lutego. Z Helsinger i od brzegów Scanii doniesienie mamy, że pierwsza dywizya flotty Angielskiej wysadziła na ląd Szwedzki w Gothemburgu nie więcej nad 3700 piechoty, 500 jazdy Hannowerskiej z małym artylleryi wydziałem; lecz wkrótce potem nadejść miała do portu pomienionego większa flotta z 20 kilku okrętów liniowych, wielu fregat, korwet, szalup, i statków przewozowych złożona, większe woysko lądowe niosąca. Jeżeli powieści

Szwedów mamy wierzyć, Król Gustaw Adolf Jerzym 3, nie dawno zawarł odporne i szczerne przymierze, mocą którego Brytannia W. płacić będzie koronie Szwedzkiej co miesiąc po 100 t. FS. nadto da potężną flotę z większych i lekkich okrętów złożoną, nakoniec 20 t. żołnierza lądowego w posiłku. Duński naród nie jest dziś bez troskliwości o Norwegię; za przybyciem floty Angielskich na morza północne, komunikacya nasza z Królestwem pomienioném dotąd słaba dla niedostatku okrętów Duńskich, przerwaną być musi, a kraj własnym siłom zostawiony. Pamiętamy, że Król Szwedzki przez następcę tronu naszego pytany kilkakrotnie, ieśli prawdziwie zamyslał pomagać przeciwko Danii Anglikom, i woyska swoje do Selandyi wprowadzić? po niemałym zwłóce odpowiedział, że gdyby obowiązek wiernego zprzymierzeńca wymagał tego po nim, uczyniłby zapewne, i pragnie nigdy nie żałować w przyszłości że tak nie uczynił. Ztąd wnosimy, że do wojny między Szwecyą i Danią przyść może, zwłaszcza ieżeli pierwsza sprzyjać Anglikom nie przestanie. W takim zaś przypadku zapewne Szwedzi posiłkiem Angielskim wsparci zechcą pomyśleć o naiechaniu Norwegii. Lecz ufamy obywatelskiej gorliwości walecznych mieszkańców, którzy że Duńskiemu tronowi statecznie byli wierni, nayiasniey dowiedli od r. 1716 do 1718, gdy Karol 12 kilkakroć podbić usiłujący prowincye południowe, nakoniec śmierć znalazł pod twierdzą Friderikshall.

Miedzy wielo okrętami kupieckimi, które nawalność w teraźniejszym czasie pospolita na brzegi Duńskie dość często wyrzuca, znalazł się Angielski bardzo wielki, samemi tylko modnymi towarami napełniony, który niewiadomo dokąd płynął; zdarzyło szczęście iż osiadł na piasku od ludzi opuszczony, ładunek przecie szkody najmniejszey nie poniósł i na brzeg wyniesiony został. O czém gdy wiadomość rozeszła się w kraju, z całej prawie Jutlandyi natychmiast zebrały się kobiety, zakupując korunki, szale, chustki, rozmaite kleynoty, biawelnice, materye, sprzedaż nieustannie d. 5 trwała, i chociaż oddawano wszystko w małej cenie, zebrały się znaczne summy; zostało ieszcze do przedania towaru za 20 t. talarów.

Jenców Angielskich od początku wojny poymanych rząd każe odsyłać do Jutlandyi i Norwegii; tu wyznaczone im iest do mieszkania miasto Konsberg wszystkim bez różnicy; Kupcom, artytstom, rzemieślnikom, podróżnym, Officyerom lądowym i morskim, maytkom, gdyż nikt z powszechnego prawa nie iest wyjęty. Krystyan X. Holstein Sleswick dał mocną odezwę do Norweganów, żeby naywięcey uzbraiali statkow korsarskich dowodząc, że nie sama tylko chęć i nadzieia zdobyczy bogatey nakłaniać każdego powinna, lecz nierównie bardziey potrzeba zemścić się krzywd oyczystych, i chwala na tych zplływających, którzy wesprą naydzielniey rząd krajowy w pokonaniu niesprawiedliwych nieprzyjaciół.